

UOHSX00IE1CB

Spisová značka: ÚOHS-P0068/2022/KD
Číslo jednací: ÚOHS-45457/2023/851Vyřizuje:
Slivková

Brno 14. 11. 2023

Sdělení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „**Úřad**“), který dle § 20 odst. 1 písm. a) zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon**“ nebo „**zákon o ochraně hospodářské soutěže**“), vykonává dozor nad tím, zda a jakým způsobem soutěžitelé plní povinnosti vyplývající pro ně z tohoto zákona nebo z rozhodnutí Úřadu vydaných na základě tohoto zákona, při výkonu své dozorové činnosti zaznamenal dopis adresovaný dne 8. 12. 2021 zubním technikům předsedou Oblastní stomatologické komory Karviná (dále též „**OSK Karviná**“) panem MDDr. Petrem Okenicou MBA,¹ v něm popisované jednání by mohlo naplňovat znaky zakázané dohody ve smyslu § 3 zákona o ochraně hospodářské soutěže. K tomu Úřad sděluje následující.

Na úvod Úřad zmiňuje, že podle § 1 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně hospodářské soutěže tento zákon upravuje ochranu hospodářské soutěže na trhu výrobků a služeb (dále jen „**zboží**“) proti jejímu vyloučení, omezení, jinému narušení nebo ohrožení (dále jen „**narušení**“) mimo jiné dohodami soutěžitelů (§ 3 odst. 1).

Dle § 2 odst. 1 zákona se soutěžiteli podle tohoto zákona rozumí fyzické a právnické osoby, jejich sdružení, sdružení těchto sdružení a jiné formy seskupování, a to i v případě, že tato sdružení a seskupení nejsou právnickými osobami, pokud se účastní hospodářské soutěže nebo ji mohou svou činností ovlivňovat, i když nejsou podnikateli.

Dle § 2 odst. 2 zákona je relevantním trhem trh zboží, které je z hlediska své charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné, a to na území, na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od území sousedících.

Dle § 3 odst. 1 zákona jsou dohody mezi soutěžiteli, rozhodnutí jejich sdružení a jednání soutěžitelů ve vzájemné shodě dále jen „**dohody**“), jejichž cílem nebo výsledkem je narušení hospodářské soutěže, zakázané a neplatné, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak nebo pokud Úřad nepovolí prováděcím předpisem z tohoto zákazu výjimku. Dohody, jejichž dopad na hospodářskou soutěž je zanedbatelný, nejsou považovány za zakázané.

¹ Dopis byl zveřejněn dne 11. 12. 2021 na facebookové skupině Komory zubních techniků (www.facebook.com/groups/komorazt) uživatelem „Renáta Delongová“ jako jedna z reakcí na příspěvek uživatele „Petr Okenica“.

Ustanovení § 3 odst. 2 zákona stanoví, že z dohod zakázaných podle § 3 odst. 1 zákona jsou zakázány zejména dohody, jejichž cílem nebo výsledkem je narušení hospodářské soutěže proto, že obsahují ujednání o přímém nebo nepřímém určení cen, popřípadě o jiných obchodních podmínkách, ujednání o omezení nebo kontrole výroby, odbytu, výzkumu a vývoje nebo investic, ujednání o rozdělení trnu nebo nákupních zdrojů atd.

Dle § 22a odst. 1 písm. b) zákona se právnická nebo podnikající fyzická osoba jako soutěžitel dopustí přestupku tím, že uzavře dohodu v rozporu s § 3 odst. 1 zákona. To platí rovněž pro sdružení soutěžitelů (viz dále).

Dle § 22a odst. 2 zákona se za přestupek podle § 22a odst. 1 písm. b) zákona uloží pokuta do 10 000 000 Kč nebo 10 % z čistého obrátu dosaženého soutěžitelem za poslední ukončené účetní období, není-li dále stanoveno, že za přestupek podle § 22a odst. 1 písm. b) zákona se pokuta neuloží.

Ustanovení § 22a odst. 3 zákona stanoví, že je-li pokuta podle § 22a odst. 2 zákona ukládána sdružení soutěžitelů, může být uložena až do výše 10 % z úhrnu čistých obrátů dosažených za poslední ukončené účetní období jeho členy. Každý člen sdružení ručí za zaplacení takto uložené pokuty do výše 10 % ze svého čistého obrátu dosaženého za poslední ukončené účetní období.

K rozhodnutí sdružení soutěžitelů, které je s odkazem na § 3 odst. 1 zákona zakázané a neplatné, je-li jeho cílem nebo výsledkem narušení hospodářské soutěže, Úřad v obecné rovině uvádí, že se jedná o jakékoli rozhodnutí bez ohledu na formu, v níž je učiněno (např. vnitřní předpis sdružení, stanovy, výstup předsedy sdružení v médiích atd.), jež splňuje následující definiční znaky odvozené z konstantní judikatury Soudního dvora Evropské unie,² českých správních soudů,³ resp. z ustálené praxe Úřadu:⁴

1. musí se jednat o úkon sdružení učiněný orgánem/osobou oprávněnou za sdružení vystupovat, nebo tak musí být členy sdružení alespoň vnímán,
2. tento úkon sdružení musí směřovat k jeho členům, a
3. ze samotného úkonu musí vyplývat (alespoň nepřímo) zřetelná snaha o unifikaci soutěžního chování určitého okruhu soutěžitelů, kteří jsou členy sdružení⁵.

Aby se jednalo o zakázané rozhodnutí sdružení soutěžitelů, musí být shora specifikované znaky naplněny kumulativně. Přitom není podstatné, zda je rozhodnutí sdružení soutěžitelů pro členy sdružení závazné či nikoli. Může se jednat i o pouhé doporučení ke koordinaci soutěžního chování členů. Rovněž je nutno zmínit, že rozhodnutí sdružení soutěžitelů je často způsobilé ovlivňovat tržní chování nejen členů sdružení, ale i konkurentů stojících vně sdružení, což zvyšuje závažnost jeho dopadu na soutěž.

² Viz např. rozsudek Soudního dvora C-8/72 ze dne 17. 10. 1972 ve věci *Vereeniging van Cementhandelaren proti Komisi*; rozsudek Soudního dvora C-45/85 ze dne 27. 1. 1987 ve věci *Verband der Sachversicherer proti Komisi*; a další.

³ Viz např. rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 31 Ca 29/2005-96 ze dne 16. 5. 2006; rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 As 55/2006-145 ze dne 24. 9. 2007; rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 Afs 18/2007-81 ze dne 31. 3. 2009; rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 62 Ca 49/2009-174 ze dne 15. 12. 2011; a další.

⁴ Viz např. rozhodnutí Úřadu č. j. R42/2002 ze dne 27. 10. 2003; a další.

⁵ Viz „Stanovisko Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže k postavení sdružení soutěžitelů v soutěžním právu“ dostupné na <https://www.uohs.cz/cs/hospodarska-soutez/metodiky-a-dokumenty.html>

Mezi typické příklady zakázaných rozhodnutí sdružení soutěžitelů patří nejrůznější opatření, doporučení či metodiky týkající se cenotvorby, stanovení objemu výroby, podnikatelské strategie a obdobného ovlivňování tržního chování jeho členů. Takové aktivity sdružení jsou však mimo sféru působnosti sdružení, a současně omezují členy v jejich svobodném rozhodování v konkurenčních vztazích na trhu. Platí totiž, že každý soutěžitel má plné právo svobodně určovat svoje soutěžní chování, kdy jediným korektivem mu mají být obecně závazné právní předpisy a pravidla férového konkurenčního boje.

Z veřejně dostupných zdrojů Úřad zaznamenal výše zmíněný dopis adresovaný zubním technikům na Karvinsku, ve kterém předseda OSK Karviná oznamuje (cit.): „...jako předseda OSK Karviná bych vás kolegy zubní techniky chtěl informovat předem, aby nedošlo k problémům poskytování zubní péče, na čem se dne 7. 12. 2021 usneslo představenstvo OSK Karviná. Díky naší komoře dochází k navýšení plateb za I kódy v příštím roce a tudíž jistě dojde i k navýšení cen za vaše výrobky v nových cenících pro rok 2022. Tento požadavek je jistě oprávněný, ale protože jsme řemeslo regulované, jste v I kódech bohužel regulováni s námi. **Představenstvo se usneslo, že co se týká snímací protetiky, bude v naší oblasti akceptováno navýšení cen u I kódu pouze do poloviny hodnoty, jež za tento výrobek budou hradit pojišťovny. C a N kódy necháváme plně ve vaší režii, ale pro I kódy u snímací protetiky je toto strop přes, který nehodláme jít a oblast v tomto bude vystupovat jednotně.** Nejsme ve při, musíme se bohužel poprat i se sociální stomatologií a náklady na ní rozdělit spravedlivě. ...“

Takové usnesení představenstva sdružení, které slaďuje soutěžní chování svých členů a omezuje výši cen dodavatelů, které mají být ze strany členů akceptovatelné, by mohlo naplňovat znaky zakázaného rozhodnutí sdružení soutěžitelů. Dokonce by mohlo naplňovat znaky nejzávažnějšího hard-core cenového omezení, u kterého se presumuje negativní dopad na trh.

Úřad následně situaci v této oblasti sledoval a nezaznamenal v rámci veřejně dostupných zdrojů ani ze strany zubních techniků žádné stížnosti či další dokumenty sjednocující postup Vašich členů. Chceme proto důrazně upozornit na možnou protiprávnost takového jednání iniciovaného přímo stomatologickou komorou, i když jen na oblastní úrovni. Zatím však Úřad k zahájení správního řízení nepřistoupil a chce touto cestou apelovat na Českou stomatologickou komoru a její orgány, resp. Oblastní stomatologické komory a jejich předsedy i všechny členy, aby se podobného jednání do budoucna vyvarovali. Případná pokuta by mohla být velmi citelná a dosahovat až do výše 10 % z úhrnu čistých obrátů dosažených za poslední ukončené účetní období jeho členy.

Na webových stránkách Úřadu je k dispozici Stanovisko Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže k postavení sdružení soutěžitelů v soutěžním právu,⁶ které může poskytnout odpovědi na často kladené otázky a návod sdružením i jeho členům, jak se zachovat v běžných situacích, které přinášejí jejich každodenní činnost. Členové jakéhokoli sdružení by navíc měli mít na paměti, že jsou si za všech okolností konkurenty a jejich společné protisoutěžní praktiky, případně protisoutěžní praktiky inicializované sdružením mohou být náležitě potrestány.

Úřad uzavírá, že dotčené relevantní trhy bude v rámci své dozorové pravomoci i nadále sledovat a jednání soutěžitelů (sdružení soutěžitelů i jejich členů) monitorovat. V případě zaznamenání

⁶ Dostupné na <https://www.uohs.cz/cs/hospodarska-soutez/metodiky-a-dokumenty.html>

obdobného jednání oblastních komor, jejich orgánů či jednotlivých členů Úřad v dané věci zakročí a zváží zahájení správního řízení.

S pozdravem

Mgr. Igor Pospíšil
ředitel Odboru kartelů

Obdrží:

Oblastní stomatologická komora Karviná (Česká stomatologická komora)
Poštovní 338/4
733 01 Karviná
ID datové schránky: 8f8vx6f

Na vědomí:

Česká stomatologická komora
Slavojova 270/22
128 00 Praha 2
ID datové schránky: yqaaih2